

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії

доц. Володимир НАСЬКО
«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ

для студентів

галузь знань 10 природничі науки
спеціальність 106 – Географія
освітній рівень магістр
освітня програма Економічна та соціальна географія
вид дисципліни вибірковий компонент
(вибірковий блок «Управління розвитком регіону та міське планування»)

Форма навчання – денна
Навчальний рік – 2021/2022
Семестр – 3
Кількість кредитів ECTS 6
Мова викладання, навчання
та оцінювання українська
Форма заключного контролю **екзамен**

Викладач: Хвесик Юлія Михайлівна, доктор економічних наук, професор кафедри економічної та соціальної географії;

Пролонговано: на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис) (ПІБ)
на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис) (ПІБ)

КИЇВ – 2021

Розробник: Хвесик Юлія Михайлівна, доктор економічних наук, професор кафедри економічної та соціальної географії

ЗАТВЕРДЖЕНО

«17» 06 2021 р.

Завідувач кафедри

М.М. проф. Костянтин МЕЗЕНЦЕВ

Протокол № 15 від «17» 06 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 6 від «30» 08 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Н.К. доц. Наталія КОРОГОДА

«30» 08 2021р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів здатність розв’язувати складні наукові задачі та практичні проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів досліджень при обґрунтуванні напрямів та заходів територіального управління суспільних об’єктів і процесів на різних просторово-часових масштабах із використанням комплексу міждисциплінарних даних та в умовах недостатності інформації; ставити та успішно розв’язувати на достатньому професійному рівні складні науково-дослідницькі та практичні задачі, узагальнювати практику розвитку і розміщення господарства, прогнозувати напрями його розвитку, здійснювати професійну географічну підготовку здобувачів вищої освіти.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни: Успішне опанування «Методологія суспільної географії», «Theorising Human Geography (Теорії суспільної географії)», «Суспільно-географічне прогнозування», «Прикладна економічна та соціальна географія», а також володіння навичками застосування загальнонаукових методів для розробки регіональних стратегій розвитку у загальній системі територіального планування.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна спрямована на формування компетентності щодо використання сучасних підходів для аналізу ефективності територіального управління, а також реалізації регіональної соціально-економічної політики; знань для здійснення обґрунтування оптимальних шляхів реформування регіонального управління та місцевого самоврядування у загальній системі державного управління та розробленні пропозицій з реформування адміністративно-територіального устрою із здійсненням прогновної оцінки наслідків їх впровадження.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті та поглибленні знань щодо:

- предметної області та розуміння професійної діяльності, здатності вчитися і оволодівати сучасними знаннями у сфері територіального управління (ЗК-3);
- здатності працювати в глобальному міжнародному та вітчизняному інформаційному середовищі за фахом та спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань (ЗК-7, ЗК-5);
- здатності до генерування духу підприємництва, заохочення креативності та бажання досягнення успіху і самореалізації, здатності розробляти та управляти територіальними проектами, при цьому приймати обґрунтовані рішення та розв’язувати проблеми, забезпечувати якість робіт, що виконуються, діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК-9, ЗК-14);
- оволодіння сучасними методами досліджень, які використовуються у науково-дослідницьких та проектних організаціях при дослідженні географічних об’єктів та територіальних процесів, а також формулювати задачі моделювання процесів із використанням сучасних кількісних та якісних методів дослідження, геоінформаційних технологій (ФК-4, ФК-10).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			

			оцінювання (за необхідності)	
1.1	<i>Знати:</i> Розподіл влади між різними територіальними рівнями	Лекція, практичне заняття	Тест, виступи на семінарських заняттях, модульні контрольні роботи, екзамен	7%
1.2	Прикладні засади територіального управління господарськими процесами	Лекція, семінарське заняття		7%
1.3	Механізми реалізації соціально-економічної політики держави в умовах реформ	Лекція, практичне заняття		7%
1.4	Механізми територіального (просторового, міського) планування, регіонального управління	Лекція, практичне заняття		7%
1.5	Кількісні та якісні методи та геоінформаційні технології, що використовуються для цілей територіального управління	Лекція, практичне заняття		7%
1.6	Систему показників для визначення проблемних територій	Лекція, практичне заняття		7%
2.1	<i>Вміти.</i> використовувати сучасні підходи для аналізу ефективності територіального управління	Лекція, практичне заняття		7%
2.2	Надавати пропозиції щодо підвищення ефективності управління територіями	Лекція, практичне заняття		7%
2.3	Застосовувати сучасні методи дослідження систем управління	Лекція, практичне заняття		7%
2.4	Обґрунтовувати оптимальні шляхи реформування системи територіального управління	Лекція, практичне заняття		7%
2.5	Здійснювати комплексну оцінку та моніторинг природних, трудових ресурсів, прогнозувати розвиток територій	Лекція, практичне заняття	7%	
2.6	Аналізувати особливості розвитку територій на різних просторово-часових масштабах	Лекція, практичне заняття	7%	
3.1	Комунікація: вміння обґрунтовувати власну позицію під час здійснення аналізу соціально-економічних процесів, планувати і здійснювати наукові експерименти з розвитку територій застосовуючи сучасні кількісні та якісні методи та геоінформаційні технології	Практичне заняття	8%	
4.1	Автономність та відповідальність: вміння творчо застосовувати загальнонаукові методи для висвітлення аспектів управління територіальним розвитком та досягнення оптимального результату; розуміння особистої відповідальності фахівця за здійснений вибір і його результати для соціально-економічного розвитку регіону (території)	Практичне заняття	8%	

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибірових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)													
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	4.1
ПРН-1. Аналізувати особливості природних та суспільних процесів у географічні оболонці						+						+	+	

8. Структура навчальної дисципліни.
Тематичний план лекцій і практичних занять

№	Тема	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	4	5	6
Змістовий модуль 1				
1.	Особливості та проблеми сучасного адміністративно-територіального устрою України	4	1	14
2.	Проблемні території (регіони) та система показників, за якими їх визначають	4	2	17
3.	Організаційні структури державного управління, територіальні органи виконавчої влади	4	2	17
4.	Основні проблеми місцевого самоврядування в Україні та шляхи їх вирішення	4	2	17
Змістовий модуль 2				
5.	Територіальне програмно-цільове планування й управління	4	2	17
6.	Аналіз і оцінювання економічного розвитку регіонів (територій)	6	2	17
7.	Механізми стимулювання територіального (регіонального) розвитку	2	2	17
8.	Маркетинг в системі управління територією	2	2	17
ВСЬОГО		30	15	133

Загальний обсяг - **180 год.**

Лекції – **30 год.**

Практичні заняття – **15 год.**

Самостійна робота - **133 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Новікова О.Ф., Амоша О.І., Шаульська Л.В. Управління людським та соціальним розвитком у регіонах України. 2010. 488 с.
2. Хвесик М.А, Степаненко А.В, Ральчук О.М., Дорош Й.М. Антикризове управління економічною безпекою в умовах викликів фінансово-економічної глобалізації. 2010. 170 с.
3. Хвесик М.А., Степаненко А.В., Симоненко В.К., Хвесик Ю.М. та ін. Екологічна безпека транскордонних регіонів України в контексті євроінтеграції: монографія. Київ: Задруга, 2015. 511 с.
4. Хвесик Ю., Растворова М. Суспільно-географічний механізм управління розвитком міста: пропозиція, обґрунтування та інституційне забезпечення (на прикладі міста Запоріжжя). Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. Географія. 2019. Вип. 808. С. 74-86

5. Хвесик Ю. Інституціональні передумови орендного водокористування в умовах децентралізації управління природними ресурсами. Економіст. 2015. № 4. С. 36-39
6. Хвесик М.А., Хвесик Ю.М. Методы решения экологических проблем. Сумський державний університет. 2015. Т.4. С.143-159

Додаткові:

1. Ансофф И. Стратегическое управление. М.: Экономика, 1989. 519 с.
2. Васьков С.Т. Территориальное управление в новых хозяйственных условиях. М.: Экономика, 1990. 191 с.
3. Герасимчук З.В. Регіональна політика сталого розвитку: методологія формування, механізми реалізації. 2001. 208-367с.
4. Новиков В.Ф., Манюшис А.Ю. Территориальное управление: проблемы и пути перестройки. М.: Экономика, 1989. 127 с.
5. Олійник Я.Б. Економіко-екологічні проблеми територіальної організації виробництва і природокористування. К.: Лібра, 1996. 208 с.
6. Т.Л. Миронова, О.П. Добровольська, А.Ф. Процай, С.Ю. Колодій. Управління розвитком регіону: навч. посібн. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 328 с.
7. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком. К.: Вища школа, 2000. 223 с.
8. Реутов В.Є. Регіональний вимір трансформаційних зрушень економіки України. 2010. 282 с.
9. Хвесик Ю.М. Інвестиційне забезпечення аграрної сфери сільських депресивних територій: інституціональні передумови та напрями удосконалення: монографія. К.: Кондор, 2011. 400 с.
10. Хвесик Ю.М. Інвестиції в аграрний сектор: пріоритети та механізми нарощення. Інвестиції: практика та досвід. 2016. №22. С. 5-9